

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči byl naposledy novelizován koncem roku 2019 zákonem č. 369/2019 Sb. a jeho aktuální znění platné od 15. 1. 2020 přineslo podstatné změny ve vztahu k invazním druhům z pohledu tohoto zákona. Není zde již definice invazního škodlivého organismu a též zde již není stanovena povinnost ÚKZÚZ monitorovat vybrané škodlivé invazní organismy dané přílohou vyhlášky č. 215/2008 Sb., která byla zrušena vyhláškou 5/2020 Sb., o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin.

Zákon však upravuje povinnosti ve vztahu ke škodlivým organismům definovaným v § 2, písm. a) „*škodlivými organismy se rozumí škodlivé organismy ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 ze dne 26. října 2016 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 228/2013, (EU) č. 652/2014 a (EU) č. 1143/2014 a o zrušení směrnic Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES, v platném znění, (dále jen "nařízení (EU) 2016/2031") a neparazitické rostliny, které škodí rostlinám nebo rostlinným produktům.*

Činnosti na úseku ochrany proti karanténním škodlivým organismům pro EU a regulovaným nekaranténním škodlivým organismům v ČR vymezuje od 14. prosince 2019 výše zmíněné nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin a další přímo platné fytosanitární předpisy EU. Mezi ně se řadí i prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/2072, obsahující mimo jiné seznamy karanténních škodlivých organismů pro EU, regulovaných nekaranténních škodlivých organismů, regulovaných rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů a opatření a zvláštní požadavky pro jejich dovoz do EU a přemísťování v rámci EU.

Zákon uvádí i pravomoci ÚKZÚZ ve vztahu k regulovaným škodlivým organismům, mezi něž patří vyhlásování mimořádných rostlinolékařských opatření, mj. „*jednorázové zničení rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů napadených nebo podezřelých z napadení škodlivými organismy nebo jejich jednorázové ošetření stanovenými postupy a prostředky*“ (§ 76, odst. 1, písm. b) či „*jednorázová asanace pozemků, čištění a asanace skladů, provozních prostorů, strojů, dopravních prostředků, zařízení, náradí nebo jiných předmětů*“ (§ 76, odst. 1, písm. c) nebo „*jednorázové povinné vyšetření rostlin nebo rostlinných produktů, popřípadě jiných předmětů na napadení škodlivými organismy nebo na rezistenci proti nim*“ (§ 76, odst. 1, písm. d). Osoby dotčené mimořádnými rostlinolékařskými opatřeními mohou žádat o náhradu nákladů a ztrát (§ 76, odst. 7), pokud splnily požadavky vyplývající z těchto opatření (§ 76, odst. 8).

§ 79 uvádí činnosti fyzických osob (resp. právnických osob či podnikajících fyzických osob) hodnocené jako přestupky, za něž lze uložit pokutu, konkrétně za to, že „*zavleče, rozšíří, doveze, přemístí, drží, množí nebo vypustí škodlivý organismus, rostlinu, rostlinný produkt nebo jiný předmět v rozporu s nařízením (EU) 2016/2031 nebo přímo použitelnými předpisy Evropské unie přijatými na jeho základě*“ a za to, že „*neinformuje Ústav o škodlivých organismech podle čl. 15 odst. 1 nařízení (EU) 2016/2031*“, a to do výše 50 000 Kč. U právnických osob či podnikajících fyzických osob hrozí za obdobné činnosti až šestimilionová pokuta, stejně jako za nedodržení nařízených mimořádných rostlinolékařských opatření.

Orgány státní správy ve věcech rostlinolékařské péče jsou podle § 70 Ministerstvo zemědělství, Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) a celní správa, ve vymezeném rozsahu též obecní úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

§§ 31 - 68 zákona upravují pravidla pro použití, registraci a testování přípravků (a pomocných látek) na ochranu rostlin. Aktuální přehled registrovaných přípravků a pravidla jejich použití vydává každoročně ÚKZÚZ v Seznamu povolených přípravků a dalších prostředků na ochranu rostlin, který je k dispozici v [Registru přípravků na ochranu rostlin](#) nebo na [Rostlinolékařském portálu](#).

Další informace týkající se nového fytozsanitárního režimu platného v EU od 14. 12. 2019 naleznete zde. Více informací, včetně výstupů státního dozoru naleznete v modulu [Fytozsanitární rizika](#) na Rostlinolékařském portálu ÚKZÚZ.